

FINANTSINSPEKTSIOON

ELUKINDLUSTUSLEPINGU TEABE AVALDAMINE KINDLUSTUSVÕTJATELE

Võlaõigusseadus sätestab üldised nõuded kindlustuslepingu teabe avaldamisel. Elukindlustuslepingu sõlmimisel, muutmisel ja kehtivuse ajal nõutav teave on seaduses sätestatud üldiselt.

Konkretiseerimata on kindlustustehnilise informatsiooni avaldamine, mis on elukindlustuslepingu teabena kliendi jaoks oluline ja nõuab võimalikult arusaadavat, läbipaistvat ja selget avaldamist kindlustusvõtjale.

Tagamaks kindlustusvõtjale ühetaolise ja täieliku info andmist ning arvestades vajadust ühtlustada ja selgitada kindlustustehniliste andmete avaldamist võimalikult arusaadaval viisil kindlustusvõtjale, kinnitas Finantsinspektsiooni juhatus, tuginedes Finantsinspektsiooni seaduse § 3 ja § 57 lõikele 1, 29.09.2004. a otsusega nr 46-11 soovitusliku juhendi “Elukindlustuslepingu teabe avaldamine kindlustusvõtjatele”.

1. Soovitusliku juhendi eesmärk ja ulatus

- 1.1 Soovitusliku juhendi (edaspidi juhend) peamine eesmärk on täpsustada ja konkretiseerida võlaõigusseaduses sätestatud kindlustusandja poolt kindlustuslepingut sõlmida soovivale või kindlustuslepingu sõlminud isikule (edaspidi kindlustusvõtja) elukindlustuslepingu (edaspidi kindlustusleping) sõlmimisel, muutmisel ja kehtivuse ajal kohustuslikult avaldamisele kuuluva teabe kindlustustehnilisi aspekte. Ühtlasi on esitatud ka muud kindlustuslepingu teabe avaldamisega seotud soovitused.
- 1.2 Investeerimisriskiga elukindlustuslepingu puhul tuleb eelkõige juhendada Finantsinspektsiooni soovituslikust juhendist “Investeerimisriskiga elukindlustuslepingu komponendid, alusvara ja kindlustusvõtja teavitamine”. Eelnimetatud juhendis sätestamata osas tuleb juhendada käesolevast juhendist.
- 1.3 Juhendiga määratud avaldatava teabe all on mõeldud võlaõigusseaduse 4. osas 23. peatüki 2. jaos imperatiivselt sätestatud teavet. Kindlustusandjal on õigus avaldada kindlustusvõtjale enam teavet, kui seadusega nõutud, eelkõige, kui teabe avaldamine teeb toote kindlustusvõtja jaoks selgemaks ja arusaadavamaks.

2. Üldised nõuded kindlustuslepingu teabe avaldamisel

- 2.1 Kindlustusandjad ja kindlustusvahendajad peavad tagama kindlustusvõtjatele kogu avaldatava teabe kättesaadavuse. Avaldatav teave peab olema kindlustusvõtjale arusaadav ja kergesti leitav.

- 2.2 Avaldatav teave peab olema kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, selgelt sõnastatud, ülevaatlikult liigendatud ja koostatud eesti keeles või kokkuleppel kindlustusvõtjaga muus keeles.
- 2.3 Kindlustussummade ja hüvitiste väljamaksmine ning kõik kindlustuslepinguga kaasnevad riskid (nt rahaline kaotus kindlustuslepingu katkestamisel, suremusrisk, jne) tuleb selgitada tasakaalustatud viisil kindlustusvõtjale arusaadavas keeles.
- 2.4 Avaldatav teave ei pea sisalduma ühes dokumendis, kuid kindlustusvõtjale peab olema selgelt arusaadav, millises dokumendis on avaldatav teave kättesaadav.
- 2.5 Kindlustusandja poolt kindlustusvõtjale esitatav teave peab kindlustuslepingu pakkumisel (sh reklaamimisel) ning kindlustuslepingu sõlmimisel olema ühene ja samane pakkumise ajal avaldatuga. Erinevates dokumentides avaldatud teave ei tohi olla vasturääkiv.
- 2.6 Kindlustuslepingu tootluse esitamisel tuleb tugineda kindlustuslepinguga tagatud väärtustele. Simuleeritud (tuletatud) tulemuste (mh tootlikkuse) esitamisel kindlustusvõtjale tuleb selgelt viidata, et tegemist on prognoosiga. Kasumiosalusega kindlustuslepingute korral tuleb kindlustusvõtjale arusaadavalt selgitada kasumi määramise ja jaotamise põhimõtteid.
- 2.7 Kindlustusvõtjale tuleb selgitada tema õigusi kindlustuslepingule vastu vaielda või kindlustuslepingust taganeda.
- 2.8 Kindlustuslepingu mistahes andmete muutmine peaks toimuma kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
- 2.9 Kindlustusvõtjale avaldatav info peab sisaldama infot nii põhikindlustuslepingu kui ka lisakindlustuslepingu(te) kohta.

3. Nõuded kindlustustehniliste andmete avaldamisel kindlustuslepingu sõlmimisel

- 3.1 Kindlustuslepingu sõlmimisel tuleb kindlustusvõtjale avaldada rahalises suuruses või, kui see ei ole võimalik, siis protsentuaalses suuruses kindlustuslepingu kehtivuse iga kindlustusaasta lõikes vähemalt järgmised andmed:
 - kindlustusmakse(te) suurus (vaba maksegraafiku korral prognoositavad kindlustusmaksed) põhilepingu ja lisalepingu(te) lõikes;
 - kindlustuslepinguga seotud kulud kas eraldi kululiikide lõikes või ühtse absoluutsummana;
 - garanteeritud intress ja garanteeritud intressimäär, kusjuures kindlustuslepingute korral, kus intressimäär garanteeritakse vaid teatud perioodiks (aastateks), tuleks garanteeritud perioodil näidata garanteeritud intressimäära ja pärast garanteeritud perioodi lõppu selle realistlikult prognoositud väärtust, selgesõnaliselt märkides, et tegemist on prognoositud suurustega;
 - riskipreemia, põhi- ja lisalepingu(te) lõikes (Kui põhilepingu või lisalepingu(te) riskipreemia suurus erineb standardpreemiast, siis tuleks kliendile selgitada selle erinevuse põhjuseid);

- eraldi perioodi lõpus;
- lepingu üles ütlemisega seotud kulu, kui kindlustuslepingut on võimalik üles öelda;
- tagastusväärtus, kui kindlustuslepingul on tagastusväärtus olemas;
- maksevaba summa suurus.

3.2. Juhendi punktis 3.1. sätestatud andmetega koos tuleb kindlustusvõtjale edastada kasutatud terminineid ja toodet iseloomustavad selgitused ja juhtida kindlustusvõtja tähelepanu asjaolule, et vastavad andmed kehtivad vaid juhul, kui kindlustusvõtja tasub kindlustusmakseid kindlustuslepingus kajastatud aegadel, viisil ja suurustes.

4. Nõuded teabe avaldamisele kindlustuslepingu muutmisel kindlustustehniliste andmete osas

- 4.1. Kindlustuslepingu sõlmimisel edastatud andmete muutmisel tuleb kindlustusvõtjat sellest kirjalikult informeerida, näidates ära juhendi punktis 3.1. nimetatud andmete rahaline väärtus peale muudatuse jõustumist. Samuti tuleb avaldada kindlustuslepingu muutmisega seotud kulud ja eraldise suurus kindlustuslepingu muutmise hetkel.
- 4.2. Teabe avaldamisel muudatuste kohta tuleb lähtuda juhendi punktis 3.2. sätestatud põhimõtetest.

5. Nõuded kindlustustehniliste andmete avaldamisel kindlustuslepingu kehtivuse ajal

Võlaõigusseaduse §-ist 429 tulenev kord aastas kindlustusvõtjale kindlustusmaksete reservi suuruse teavitamine on toimunud täielikult ja ülevaatlikult, kui koos kasutatud terminite selgitustega esitatakse vähemalt järgmised andmed rahalistes suurustes või, kui see ei ole võimalik, siis protsentuaalses suuruses:

- perioodi jooksul laekunud kindlustusmakse(d);
- arvestuslikud kulud kas eraldi kululiikide lõikes või ühtse absoluutsummana;
- perioodi jooksul saadud garanteeritud intress;
- riskipreemia;
- eraldi perioodi lõpus;
- tagastusväärtus;
- perioodi jooksul määratud lisakasum ja lisakasumimäär;
- perioodi jooksul toimunud väljamaksed kindlustusvõtjale;
- summaarne kindlustuslepingu lisakasum ja selle kujunemise põhimõtted.

6. Soovitusliku juhendi jõustumine

Juhendi rakendamist peab Finantsinspeksioon soovituslikuks alates 01.04.2005. a. sõlmitavate elukindlustuslepingute kui ka kehtivate elukindlustuslepingute suhtes.